

Nýggja Fiskivinnuráðið — bati?

Landsstýrið hevur lagt fram á ting uppskot um nýtt fiskivinnuráð. Tað er sjálvsagt trupult at taka eitt slíkt uppskot í álvara, tá samgongan hevur samtykt at avtaka ta ávirkan, sum fiskivinnan hóast alt hevur í dag. Vit hoyrdu eisini í Litlatingi, at topparnir í samgongun als ikki hava í hyggju at taka tey sjónarmið til eftirtektar, sum vóru komin fram um teirra «upprið».

Verandi fiskivinnuráð

Verandi fiskivinnuráð varð sett á stovn í 1979. Tað hevði 7 limir. Formaðurin umboðaði landsstýrið og hinir 6 vóru umboð fyrri vinnuna, sum vóru útnevnd av landsstýrinum. Hóast hetta umboðaði verandi fiskivinnuráð fiskimenn, útróður, reidrar, fiskasølufolk og flakafolk ella stórt sæð vinnuna sum slíka. «Feilurin» við verandi ráð er sjálvsagt tann, at tað var ikki beinleiðis valt av vinnuni, og henda feilin sigur verandi samgonga seg vilja rætta.

13-mannaráð í staðin

Nýggja uppskotið ber í sær tvær nevndir. Önnur er eitt fiskivinnuráð við 13 limum, sum allir verða valdir av ymsum vinnufeløgum. Og ráðið kann enná okjast eftir avgerð frá landsstýrinum.

Um uppgávurnar hjá ráðnum verður sagt, at «landsstýrið leggur allar umfatandi fiskivinnuspurningar fyrri Fiskivinnuráðið til ummælis». Ráðið kann sjálvt taka mál upp. Og síðan verður sagt, at «fiskivinnuráðið sendir í minsta lagi eina ferð um árið landsstýrinum frágreiðing og tilmæli». (Um hvat??)

Annars verður sagt, at øll umboð hava «rætt til at fáa sjónarmið sínir forð í fundarfrágreiðingar ráðsins».

Stutt sagt kann sigast um henda partin av uppskotinum, at tað sigur einki. Einasta «tilboð» frá landsstýrinum til vinnuna er at lata ein alment løntan skrivara notera sjónarmiðini hjá teimum ymsu umboðunum í eina fundar-

frágreiðing. Men tá analfabetisman longu er útruddað í Føroyum munnu feløgini sjálvi vera for fyrri at skriva sínir sjónarmið niður og senda tey beinleiðis til landsstýrið.

Fiskivinnu Starvsnevnd

Síðan verður sagt, at ein 5-manna starvsnevnd skal setast. Her eigur landsstýrið formannin og fiskivinnuráðið skal eftir nærri ásettum reglum velja hin ar 4. Tað fyrsta merkliga í hesum parti av uppskotinum er, at tað umboð, sum vinnan velur í fiskivinnuráðið eru útilokað frá at koma í starvsnevndina. Tað finst eingin grundgeving fyrri hesum heldur.

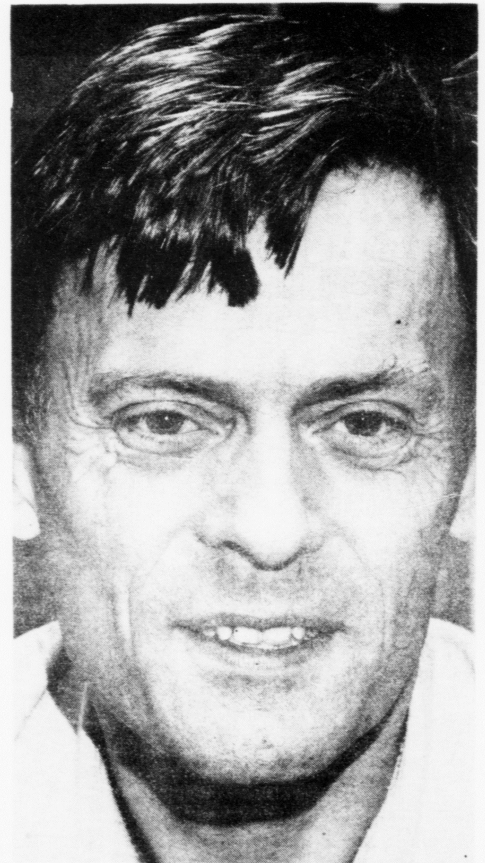
Starvsnevndin skal vera millumlið millum landsstýrið og fiskivinnuráðið og skal landsstýrið leggja uppskot til lógir, kunngerðir og reglugerðir viðvíkjandi fiskivinnuni fyrri starvsnevndina til ummælis. Henda nevnd kann tiskil fáa eitt orð at siga, um landsstýrið væl

at merkja vil lurta eftir henni.

Men her verða fiski- og útróðarmenn aftur fyrri vanbyti. Tað kann ikki vera ivi um, at í eini slíkari nevnd eiga fiskimenn og útróðarmenn at fáa hvørt sitt umboð. MÚ og FF umboða tveir ymskar partar av vinnuni, sum í nøgvum ferum hava ymisk áhugamál at rokja. Størsti munurin er tann, at FF bert umboðar fiskimenn, meðan MÚ bæði umboðar báatar og útróðarmenn í tí parti av flotanum. Út frá hesum hava fiskimenn og útróðarmenn eisini verið sjálvstøðugt umboðaðir í ráðfiskanevndini, studningsnevndini og verandi fiskivinnuráð.

Men nú mælir landsstýrið til, at FF, MÚ og yvirmannafeløgini í felag skulu eiga eitt umboð í starvsnevndini.

Hetta kemur heilt upplagt at merkja, at í besta fall verða antin útróðarmenn ella fiskimenn fyrri vanbyti í hesi starvsnevnd. Hetta kemur at merkja ein samlað viknað

umboðan fyrri fiskimenn júst í eini støðu, har «uppriðið» hjá samgonguni inniber størri broytingar fyrri fiskimenn enn fyrri nakran annan bólk í vinnuni.

So spurningurin er so

um hetta er eitt mistak ella um hetta er ein partur í eini ætlan hjá samgonguni at málbinda vinnufeløgini.

Livst so spyrst!!

Óli Jacobsen

Góðskumetingin eina ferð enn

Kostar nú góðskumetingin 7 oyru pr. kilo innvigaðan fisk til fiskavirkirni? Hetta vóru í hvussu er tær upplýsingar, sum Leivur Mikkelsen, stjóri á Bacalao, gav sjónvarps-tíðindamanninum í samrøðu. Nú sær tað kanska lógíð út, at eg soleiðis enn eina ferð geri viðmerkingar til tað, sum Leivur sigur, men tað er vegna tess at tað verða settir mærspurningar av fiskimonnunum. Um hetta nú er so, fari eg at greiða eitt sindur nærri frá hesum og siga frá um tað, ið eg havi kunnleika til, so ikki mis-skiljingar skulu vera hesum viðvíkjandi.

Vrakingin er gomul í Føroyum, hetta at vraka saltfisk, klippfisk og sild, men góðskumeting av fiskfiski er ikki gomul, hon kom í 1974, tí skulu vit skilja ímilium vraking og góðskumeting. Tað eru virki, sum hava meiri av saltfiski, har verður meiri av vrakaraarbeiði, og sjálvandi góldið meira í vrakaraløn.

Aftur til góðskumetingina. Tá ið eitt fiskifar kemur at avreiða feskkan ísaðan fisk, biður virkið um at fáa ein góðskumetara. Hann fær frá skipinum ein døgnlista yvir, hvussu nógv dagar skipið hevur verið til fiskiskap, og hvussu mikið er fiskað hvønn dagin. Síðan tekur hann 10% av nøgdini ígjøgnum alla lastina, metir síðan um góðsku A-B og stóddina av fiskinum og fiskaslag. Eftir hesi meting verða góðska og nøgd útroknað og sett á avreiðingarsedlin, ið síðan fer til virkið og landsins myndugleikar, váttaður av góðskumetararum, og er hesin sedil grundarlagið fyrri øllum útgjaldingum og hagtolum. Nú kemur so spurningurin, hvussu nógv kostaði so góðskumetingin?

Nú kann eg taka, sum dømi um hetta, virki í mínum øki, fyrst Handils- & Frystivirkið, har hevur bert vrakari verið nýttur til góðskumeting, tað er

eingin saltfiskur vrakaður har í 1989, tó eru avskipingar í farmaskipini av frystivoru uppi í tølunum.

Handils- & Frystivirkið tók imóti 8200 tonsum av fiskfiski í 1989, og kostaði árbeiðið í løn til góðskumetara kr. 210.632. — tað vil siga slök 3 oyru pr. kilo.

Hitt virkið, ið skal verða sagt frá, er «Frost» í Leirvík. Á hesum virki var fiskur eisini viðgjörður til saltfisk, so har kemur vrakingin afturat. Frost tók imóti 4706 tons um av feskum fiski, og kostaði góðskumetingin + vraking og avskiping fyrri 1989 kr. 209.632. — stívlaga 4 oyru pr. kilo. Hetta, ið eg her havi ávíst, eru konkret tøl. Hóast eg havi upplýst hetta, er ein hópur av ósvaraðum spurningum um hvat og hvussu og hvør skal vátta, at alt er álítandi, tí vildi tað verið rætt av teimum, ið vilja gera hesar broytingar, at koma við teimum veruligu tølunum og upplýsa um,

hvussu hetta arbeiði kann gerast biligari. Sjálvur haldi eg, at tað er skeivt at hugsa, at tað er tann, sum ger arbeiðið, eisini innan vinnuna, bæði á sjógvi og landi, ið hevur skyldina av, at vit fáa ov litið fyrri okkara fiskavörur. Tað skuldi kanska verið kannað, um ikki nakað var bæði á virkinum og í søluni, ið kundi verið við til at ment um fiskaprisirnar, tað er tí ikki rætt, bert at ávísja tað negativa við vraking og góðskumeting. Tað er tó eisini nakað positivt, ið hevur verið gjørt av teimum monnum, sum hava vrakað ígjøgnum árin. Tað eru tó menn við praktiskum royndum, ið hava gjørt hetta arbeiði, og ikki fólk, ið bert hava lisið sær tað til, ið aðrir hava gjørt. Eg vil tí meina, at fyrri at fáa eftirlitið gott hava vit brúk fyrri báðum partum, orsaka at eg komi at endurtaka tað, ið eg fyrr havi sagt, at eg ivist í, um tað nú er rættast at leggja alt eftirlitið til framleiðslu-

lesarabrøv

una, og um hetta verður biligari. Nei, eg hugsi at tað eru aðrar lönir, ið niva meira prisirnar, enn tað sum vrakarar og góðskumetarar fáa. Eg hugsi, at tað, ið stóð lýst í bløðunum um triggjar stjórar fyrri einum virki,

p/f Bacalao í Havn, munnu hesir triggir ikki kosta meira pr. kilo innvigaðan fisk, enn góðskumetararnir í Havn?

Fuglafirði 22/2-1990
Poul Martin Joensen
vrakieftirlitsmaður

Til sølu

Ljósomotorur við 20 kWt generatori og stýring.

Tlf. 14434

BEHGRA

BÓKHALDS- og ROKNSKAPARVIRKI

Á Teigi 8

FR-100 Tórshavn

Tlf. 19470 - Telefax 19830